

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Advertentien van acht regels en daar beneden worden tegen f 1,75 geplaatst; meer dan acht regels tegen 20 cents per regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents vergoed betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

DONDERDAG, 17 JUNIJ.

AMSTERDAM, 16 Junij.

Voor Ierland.

Nog is bij de Redactie ingekomen:

Van een onbekende, een coupon . . . . . f 12,57

De gevangenneming van Das Antas met zijne troepen, de overgave van Oporto maken een einde aan den burgeroorlog in Portugal, zoo lang als het duurt; want de eer der overwinning verbleven is aan de opdelingen, en hunne vorderingen, die, zoo niet volkomen voldaan, dan toch voor het grootste gedeelte zijn moeten toegestemd, zoo kan de liefhebberij, die overal in Portugal zulk een prikkel niet noodig had, worden aangemoedigd, om meer zulke uitstapjes te doen, behalve de pret, nog eer en voordeel aanbrenge. In zulk een land de zaken zwak staan en de orde niet te bewaren is, behoeft geen betoog. Het is niet mogelijk, dat te midden van zulke intrigues en van bestrydingen, de administratie van het land verwaarloosd, de kwaliteit der ambtenaren ondermijnd, en de finantiën verwoed en geplunderd moeten worden.

Het is een reuzenwerk, uit zulk een chaos orde te scheppen; een gouvernement te vormen; dat geëerbiedigd wordt en zich zelve eerbiedigt; dat de gewapende machten, die zich aan strooptogten hadden gewend, aan nutten arbeid doet teruggeven; dat landbouw, nijverheid en handel doet herleven; dat elk lid der administratie zijner vervulling zijner plichten, de burgers tot gehoorzaamheid, het lozer tot de militaire ondergeschiktheid weet te verplichten; dat regelmaat in de finantiën kan herstellen, zonder hetwelk geene welvaart voor een rijk mogelijk is. Portugal schijnt niet op de hoogte te zijn, dat het zich zulk eene toekomst kan voorspellen; de varen, die het staatschip bevaart, zijn te gevaarlijk, om van verdeeldheid te groot; terwijl niet één vaarman van genie bekend is, die met zijne magtige hand het schip van het schip kan aanslaan, om het, door verzuimig beleid, te onttrekken aan den stroom, die het verdere sleept, en over te brengen op nieuwe wegen, om het vreedzaam zeiland de noodige rust erlangt, om de bemanning onvermoeid te doen werken tot herstel van de bekome avarij, en koers te zetten naar de veilige haven, waar een ordelijk bestuur kan werken aan het geluk.

De Russischen, de tijdelijke bevroeding van Portugal is een gelukkig gebeurtenis. Het is eene reactie tegen den verderfelijken invloed van Engeland, dat dan gedwongen is willen overgaan tot medehulp der Franschen en Spanjaarden, om de revolutie in Portugal onderdrukken; het is alzoo tevens een krachtig hulpmiddel, om den vrede in Spanje te behouden; die maan al te zeer gevaar liep, om, door den val van Dona Maria van Portugal, op Spaanschen bodem te worden geschokt en verbroken.

Indien de Portugische koningin aan hare krachten althans ware overgelaten geworden, dan was zij door de opstandelingen, gewapend en aangeroedigd door Engelsch bloed, verjaagd geworden; maar daardoor ook was de orde wat zaken in Spanje bedreigd. Het revolutionaire gouvernement zoude tot eigen beveiliging alle hulp hebben verleend aan de mannen van woeling in Spanje. De burgeroorlog zoude van Portugal zijn overgebracht naar Spanje, en wat hij daar zoude hebben uitgewerkt door den invloed der Engelschen is moeilijk te voorzien.

Men mag zich dus geluk wenschen, dat een nieuw gevaar voor Spanje is uit den weg geruimd, hetwelk zijne rust en zijn gouvernement bedreigde; want het was niet alleen belangrijk voor het Schiereiland; het was zulks te gelijk voor Europa in het algemeen, en voor de Spaansche fondsenhouders in het bijzonder.

Er is door de dagbladen medegedeeld, dat drie katholieke priesters, de heer Sanders, kapellaan te 's Hage, de heer van der Grinten, kapellaan te St. Oedenrode en de heer Moonen, kapellaan aan den Zevenhergshoek naar Engeland zijn vertrokken, om met de eerste landmail-scheep te gaan naar Batavia. Wij kunnen daarbij

voegen, dat het drie verdienstelijke mannen zijn, in de kracht van hun leven, van wier beleid en deugd men reden heeft, voor de kolonie alle goeds te verwachten. Naar wij verneemen, zullen zij gezamenlijk te Batavia verblijven, tot dat aldáár zal aankomen de toekomstige coadjutor van Mgr. Grooff, die dan verder over hunnen arbeid zal kunnen beschikken. Men verwacht spoedig de benoeming van den zeer eerwaardigen heer deken van Sittard tot hoofd van de Oostersehe zending, bij afwezigheid van Mgr. Grooff. De voordragt tot die benoeming is sinds lang opgezonden, en men heeft alle reden, om te hopen, dat zoo spoedig mogelijk daaraan zal worden gevolg gegeven.

Wij zijn instaat tevens te melden, dat de heer Grube en van Dijk, bij het vertrek van den laatsten post van Batavia, naar het moederland waren ingescheept, en dat de heer Cartenstad weldra zou volgen. Hij moet nu ook op reis zijn.

Het Handelsblad heeft, in navolging der *Amsterdamsche Courant*, met welbelagen melding gemaakt van de voltrokkene gieting van het standbeeld voor Prins Willem I, en tevens getuigd, dat de uitslag niets te wenschen overliet. Wij keuren het ten hoogste af, dat de genoemde bladen, door zoodanig bericht, de officiële beoordeeling van dat werk hebben vooruitgelopen, en daardoor de publieke opinie eene rigting trachten te geven, die later zou kunnen blijken niet in het voordeel van de zaak der oprigting te zijn. Immers komt in de eerste plaats de beoordeeling over het welgelukken der gieting toe aan den heer Royer, en verder aan de personen, die door het gouvernement hiertoe zullen worden benoemd; ons wij weten van godesdank med te deelen, dat de heer Royer niet verscheidene kunstenaars en hooggeplaatste personen, ter audientie, aan Z. M. op Diens belangstellende vraag verklaard heeft, dat hij, wel verre van het gegotene beeld te hebben gezien en onderzocht, alleen uit de couranten gezien had, dat zijn beeld gegoten was. Het is daarom ook onverklaarbaar en onverantwoordelijk, dat het *Handelsblad* in zijn nummer van Maandag 14 Junij, en het *Journal de la Haye* evenzeer, hoog opgeven van de goedkeuring en tevredenheid, die Z. M. en Prins Hendrik bij herhaling aan den heer van Vlissingen (in wiens fabriek het beeld gegoten is) over het zoo **goed gelukken** der opgenomen taak, zoude hebben betuigd. Zoodanig bericht kan niet anders dan Z. M. compromitteren en het publiek om den tuin leiden, zoo lang het beeld niet door zijn maker is erkend en goedgekeurd. Tot welke houding zullen de dagbladen de genoemde vorstelijke personen gedwongen hebben, als de heer Royer (hetgeen des heeren van Vlissingen goede genius verhoede!) zich eens gedwongen ziet, naar zijn geweten, en volgens zijn kunstenaarsrecht, het beeld af te keuren?!

Men leest in de *Amsterdamsche Courant*: »In ons laatste nummer hebben wij uit het dagblad *Overijssel* overgenomen een bericht, dat eerstdaags de oude schellingen en zesdehalven ingewisseld zouden worden. Wij verneemen thans, op goede gronden, dit bericht te kunnen tegen spreken. De maatregelen, welke noodig zijn, om deze inwisseling zonder hapering te doen geschieden, zijn nog niet zoo ver gevorderd, dat men eene spoedige intrekking dier muntspecien zou kunnen verwachten.

Het comité der spaansche fondsenhouders in Nederland heeft heeren bankiers, makelaars en commissionairs herinnerd, dat het belang der zaak vordert, dat de aan hen gezonden intekenlijsten ter verkrijging van aandelen voor bijdragen, tot het zenden van gedelegeerden naar Spanje enz., in de eerstvolgende dagen aan het comité worden terug bezorgd, ten einde hetzelfde zijne maatregelen met kennis van het beloop der te zijner beschikking gestelde geldmiddelen moge kunnen nemen.

Men verneemt, dat het stedelijk bestuur van Assen, ten gevolge van Z. M. besluit van 16 April jl., bereids ter inzage van het publiek gelegd heeft, met alleen de stedelijke begrooting, gelijk die door de gedeputeerde staten is goedgekeurd, maar ook nog onderscheidene tot toelichting daarvan strekkende stukken.

Al weder het laantje van van der Gaag! Wij hooren een vreemd nieuws. Het proces over het laantje van v. d. Gaag, dat geëindigd is, is nog niet geëindigd. De eigenaars hebben hunne laan afgestaan aan de spoorweg maatschappij; de maatschappij is in het bezit van de laan; de rails liggen over de laan; twaalf keeren iederen dag vliegen locomotieven, passagiers- en vrachtwagens over de laan. Dus alles is uit, en er is geen proces meer. Niettemin heeft de maatschappij op 11. Vrijdag voor de Regtbank alhier doen beëdigden drie deskundigen, die zullen waarden het stuk laan, dat reeds in haar bezit is, dat niemand haar betwist, waarom niemand haar geld vraagt, dat haar om niet is afgestaan. Dus alles is niet uit, en het proces duurt nog voort; en op Vrijdag aanstaande zal er eene expertise gehouden worden; maar van wat? en waarom? Dit is een moeilijk op te lossen raadsel. Het schijnt, dat de spoorweg maatschappij, nu niemand haar meer tegen spreekt, nu zij bezit alles wat zij verlangd had, liefhebberij heeft, om alleen een proces voort te zetten, dat niemand zich aantrekt. En wie zal dat betalen? — Nu, dit raakt ons niet. (W. p. h. R.)

Men leest in het laatst uitgekomen nummer van de *N. Stoompost*, dat de heeren L. J. A. van der Kun, fungerend hoofd-ingenieur bij de algemeene dienst van den waterstaat, van Bosse, referendaris bij het departement van finantiën en Leo Lippman, lid van het hoofdbestuur der Nederlandsche Rijn-Spoorweg-Maatschappij, door de regering belast zouden worden, om te Berlijn met de Pruisische regering te onderhandelen, omtrent de aansluiting van den Nederlandschen Rijn-Spoorweg aan de Keulener-Mindener baan. Volgens de *Nieuwe Rotterdamsche Courant* zou dit bericht gedeeltelijk onjuist zijn. De heeren van der Kun en Bosse zijn door de regering benoemd, zegt dat blad, om over de aansluiting te onderhandelen, en de heer Leo Lippman, van wege het bestuur der Nederlandsche Rijn-Spoorweg-Maatschappij, om voor de belangen der maatschappij bij de onderhandelingen te waken.

Men verneemt thans met zekerheid, dat de werkzaamheden aan den Aken-Maastrichtschen spoorweg op Pruisisch grondgebied, eerdags een aanvang zullen nemen. De noodige gronden zijn reeds gedeeltelijk onteigend.

Men meldt ons uit Dockum, dd. 14 Junij het volgende: De te veld staande aardappelen en granen laten hier, wat de woudstreken betreft, niets te wenschen over. Op de kleigronden zijn enkele stukken rogge, welke reeds geel worden voor dat de aar nog gezet is. Dit is bijzonder aan den kant van Hantum het geval, ofschoon over het geheel genomen, alles een voortreffelijk oogst belooft. De vlasvelden staan overvloedig, met uitzondering van zeer weinige stukken, waarin het ongedierte (de zogenaamde *ridnagel*) eenige schade veroorzaakt heeft. Op sommige velden staat het vlas reeds zes palmen hoog, zal weldra bloeijen, en belooft een overvloedig en best gewas.

Dezer dage is door het landhuishoudkundig congres te Arnhem, aan Z. M. den koning een adres tot afschaffing der tienden opgezonden, luidende als volgt:

S I A S.
De ondergeteekenden, ter gelegenheid, dat zij als landhuishoudkundig congres te Arnhem saamgekomen waren, om de belangen van den landbouw te bespreken, levendig getroffen door de onoverkomelijke bezwaren, welke de voortdurende vermindering aan de uitbreiding van den landbouw in den weg legt, met wederzijds verpligt, met gespannen eerbied, Uw Majesteits aandacht op deze hoogstbelangrijke aanleggenheid te moeten inroepen.
In het tijdperk, dat wij beleven, waar de aanwanding van elk middel, dat aan ledige handen arbeid en aan eene behoeftige bevolking brood kan verschaffen, door de menscheitheid, evenzeer als door de voorzigtigheid wordt aanbevolen, is het meer dan immer pligt ook den weg te bereiden, die daarheen kan leiden.
Dat het tiendrecht werkelijk een beletsel is tot de uitbreiding van den landbouw, dat het des te zwaarder drukt, naarmate de landbouwer ijverige en ondernemende is, dat het moedeloosheid te weeg brengt, dat het inspanning van kweekten ver-

vocht wordt en in stilstand den eenigen waarberg tegen schade zocht vinden, — dit alles is reeds herhaaldelijk zoo onomstootelijk bewezen en door de daadzaken bevestigd, dat elk verder betoog overbodig mag heeten.

De ondergeteekenden verlangen, Sire! dat dit beletsel worde weggenomen; zij wenschen vrijheid voor den landbouwer, zoo als die aan alle andere ingezetenen bij de uitoefening van hun beroep is verzekerd; zij beschouwen die vrijheid als eene aan den landbouw verschuldigde vergoeding, wegens de onlangs ingetrokken bestorming, maar zij verlangen niets, dat niet tevens raadzamer is met eerbied voor den eigendom of de waardigheid van het heilige beginsel van billijke schadevergoeding; het algemeen belang ontegeniaam mogt vorderen.

Dit tweeledige doel is reeds sedert lang, in bijna alle staten van Europa bereikt, en Nederland vindt, in dit opzigt, zelfs in Spanje en Portugal een voorbeeld. Overal zijn hebzucht en eigenbaat geweken voor billijkheid en staatsbelang; nergens is het recht een voorwendsel gebleven tot *onrechtvaardigheid*.

Wat elders gebeurd is, kan ook in Nederland geschieden; voorgelichte door de ondervinding van anderen, is de taak des Nederlandschen wetgevers met weinig moeite te volbrengen. Gebiedend gevorderd door de dringende behoeften der Landbouw, zal eene wet tot afschaffing der tienden, met goedertierenheid met toestemming door de bevolking worden ontvangen.

De ondergeteekende vertrouwen, Sire, dat dit hun eerbiedig doch ernstig verzoek bij Uwe Majesteit niet onverhoord zal blijven; zij verwachten van Uwer Majesteits wijsheid eene spoedige beraaming van middelen om hieraan te voldoen; zij houden zich verzekerd, dat geene medewerking van andere magten aan Uwe Majesteit zal ontbreken, waar zij, in overeenstemming met den wensch van zoo vele ingezetenen, den landbouw van den ondragelijken last der tienden zou willen ontheffen.

Aankomst, 3 Junij 1847. *Volgen 73 Handteekeningen.*

GRAVENHAGE, 15 Junij. Gisteren hebben de afdeelingen der Tweede Kamer van de Staten-Generaal zich bezig gehouden met het onderzoek van het laatst ingekomen ontwerp van wet nopens het stem- en kiesrecht.

In de zitting van de rechtbank alhier, kamer van strafzaken werd gisteren de zaak behandeld van den heer van Bevervoorde, verantwoordelijk redacteur van het weekblad *Amsterdam*, beschuldigd van in een artikel, voorkomende in dat blad, openbaar en boosaardig smaad te hebben geberzigd te hebben jegens den Koning. De advocaat, Jhr. Mr. W. H. de Brauw, adstrueerde de aanklagt, en betoogde, dat het hier bedoelde artikel in alle opzichten viel in de termen bij het strafwetboek bepaald; ten slotte concludeerde hij tot de schuldige verklaring van den beklaagde, en diensvolgens tot eene gevangenisstraf van minstens twee en ten hoogste vijf jaren, en in de kosten.

De beschuldigde heeft zelf en zonder einigen rechtsvindigen bijstand zijne verdediging voorgedragen.

De uitspraak is bepaald op aanstaanden Maandag.

Vervolg der wets-ontwerpen betreffende het Stem- en Kiesrecht.

Stedelijke besturen. — Ter benoeming van de leden van de stedelijke raden wordt de medewerking vereischt: a. Van stemgerechtigden, die, bij schriftelijk in te wijzen, te ondertekenen, te sluiten en aan de huizen opgehaald wordende briefjes, kiezers benoemen; deze briefjes worden den derden Maandag in Augustus rondgezonden, en acht dagen daarna weder opgehaald; b. Van kiezers, die, onder de kiesbevoegden de meeste stemmen op zich vereenigd hebbende, in dubhelen getale van het getal leden van den stedelijke raad, worden bijeengeroepen op eenen der zeven eerste dagen van de maand October, om, te zamen vergaderd, bij meerderheid van stemmen te voorzien in de opengevallen raadsplaatsen.

Zoodanig kiescollegie wordt jaarlijks bij een zesde gedeelte vernieuwd.

De vaste census, om stem- en kiesbevoegd te zijn in de Rijkse beschrevene middelen (het patent, even als bij de stemgerechtigden ten platten lande, medegerekend) te voldoen, en voor welke men moet zijn aangeslagen in de kolieren, die het laatst vóór den eersten Februarij executoir zijn verklaard, is voor iedere stad afzonderlijk bij de wet geregeld.

In den regel wordt de burgemeester door den koning benoemd uit de raadsleden.

Daartoe noodzakelijkheid bestaande, geschiedt die benoeming, buiten de raadsleden, uit de ingezetenen der stad.

Bij volstrekt gebrek aan geschikte of daartoe genegen personen onder de ingezetenen der stad, kan de benoeming geschieden uit de ingezetenen der provincie, die de bij de wet omschreven vereischten in zich vereenigen.

Wanneer de benoeming van den burgemeester geschiedt buiten de raadsleden, brengt de benoeming van dien burgemeester (zoolang hij niet tot raadslid zal zijn gekozen) geene vermindering in het getal raadsleden te weeg.

De wethouders worden door den koning uit de leden van den raad benoemd.

De benoeming van burgemeester en wethouders geschiedt voor den tijd van zes jaren.

Zij treden elke twee jaren bij een derde gedeelte af. Bij wangedrag of nalatigheid kunnen zij door den koning, na gedeputeerde staten te hebben gehoord of op voorstel van dezen, hetzij in hunne functiën geschorst, hetzij daaruit ontslagen worden.

De vereischten voor het stem- en kiesrecht en lidmaatschap der stedelijke besturen, worden bij de wet omschreven.

Plaatselijke besturen ten platten lande. — De benoeming van leden van den gemeenteraad geschiedt door gedeputeerde staten, na den gemeenteraad te hebben gehoord over de in aanmerking komende personen.

Assessoren worden van wege den koning benoemd door den commissaris des konings, uit de leden van den gemeenteraad.

De burgemeester wordt door den koning benoemd.

De benoeming van de burgemeesters, assessoren en raadsleden geschiedt voor den tijd van zes jaren.

Elk jaar, op den 2den Januarij, heeft de aftreding plaats van een aantal zoo na mogelijk gelijk aan het 1/6 gedeelte.

Bij wangedrag of nalatigheid, kunnen burgemeesters, assessoren en leden van den raad in hunne functiën geschorst en des noods daaruit ontslagen worden. De schorsing kan door den commissaris des konings of door de gedeputeerde staten geschieden.

Het ontslag geschiedt alleen door den koning, na gedeputeerde staten te hebben gehoord.

De vereischten tot het lidmaatschap der plaatselijke besturen worden bij het wets-ontwerp omschreven.

's HERTOGENBOSGH, 14 Junij. Heden morgen is weder, per stoomboot *Jan van Arkel*, uit deze stad eene commissie naar Z. M. vertrokken, ten einde nogmaals Hoogstdenzelfen te verzoeken den vereischten spoed, bij het daarstellen van het ontworpen uitwateringskanaal in Noord-Brabant, te laten aanwenden.

Men geeft hier den moed niet op, en het is te verwachten, dat de noodkreten, welke in deze streken, wegens den gedurig hoogen waterstand, alom gehoord worden, spoedig zullen ophouden, en dat het jaren lang gewenscht uitwateringskanaal zal toegestaan worden.

— Het weder is hier allerwenschelijkst. Koel en groeiende regen wordt beurtelings door schoone lentedagen opgevolgd, en de granen staan zoo goed, dat wij als waarheid kunnen mededeelen, dat een boer aan zeker heer in dezen omtrek tegen 22 December aanstaande heeft aangeboden, gedorscht koren te leveren tegen f16, hetgeen thans ongeveer f45 kost.

ERRATUM.

Er is in ons vorig nummer eene ergerlijke misstelling begaan en over het hoofd gezien. Op pag. 3, kolom 1, regel 50, leze men voor: genoeg, het woord: loedwezen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 14 Junij. De dagbladen der hoofdstad bevatten in hunne nummers van gisteren de diplomatische stukken betreffende de aangelegenheden van Portugal. Uit die documenten blijkt, dat Engeland, ofschoon het aanvankelijk geweigerd had, ten gunste der koningin tusschen beiden te treden, eindelijk in naam van het viervoudig verbond heeft toegegeven aan de vertogen der kabinetten van Parijs en Madrid.

— Even als de heer flume in het Engelsch lagerhuis, die de Britsche tusschenkomst in Portugal eene vlek noemde op de eer der Engelsche natie, heeft ook de heer Cremieux heden in de Kamer der afgevaardigden zich hevig tegen die interventie uitgelaten.

— De Kamer der Pairs heeft heden beraadslaagd over een verzoekschrift, waarbij prins Jérôme Bonaparte, ex-koning van Westphalen, haren bijstand verzoekt, om, ten minste voor zoo ver hem-zelf en zijne kinderen betreft, een rapport te doen uitbrengen aangaande de wet van 10 April 1832, waarbij aan de familie van Napoleon ten allen tijde het Fransch grondgebied wordt ontzegd. De conclusiën van den rapporteur werden hevig bestreden, en de Kamer had bij het vertrek van den post nog geen besluit genomen.

— Het gouvernement heeft, zegt men, vergunning verleend om het stoffelijk overschot des graven van St. Leu, gewezen koning van Holland, en dat van zijn in 1831 overleden zoon naar Frankrijk te vervoeren, alwaar het te Reuil zal worden bijgezet in den grafkelder van keizerin Josephine en koningin Hortense.

— Het schijnt, dat Frankrijk de terugkomst van Koningin Poinare op Taiti heeft gekocht voor de uitkeering van een jaargeld van 20 of 25.000 francs. De koningin maakt hierbij goede rekening, vermits zij waarschijnlijk nog nimmer zulk een inkomen heeft gehad.

— Mgr. de aartsbisschop van Parijs heeft dezer dagen aan de beide kamers eene memorie ingediend betreffende het weigeren eener kerkelijke begravenis. Dit stuk wordt voorafgegaan door den volgende brief:

»Mijnheer de President; »Ik heb de eer, u eene memorie te doen geworden, ondertekend door onderscheidene leden der Parijsche balie, dien ik u verzoek aan de kamer over te leggen. Ik heb niets te voegen bij de afdoende bewijsredenen die in dat stuk zijn uiteen gezet, maar ik geloof enige verklaringen te moeten geven aangaande den geest der canonicke voorschriften, die de weigering der begrave-

nis regelen, en over de genatigheid, waarmede dezelve in toepassing brengen.

Wij weigeren alleen diegenen als Katholijken te schouwen, welke zulks niet zijn op het oogenblik hun overlijden, of omdat zij geboren zijn en altijd geleefd hebben buiten den schoot der Kerk, of omdat hun geloof hebben verzaakt; hetzij door dwalingen, of door daden, die met een openlijken afval gelijk staan.

»Is zulk een afval voldoende? Neen, deze moet gemeen bekend zijn en door niet ééne bijkomende standigheid kunnen worden in twijfel gesteld.

»Is die algemeene bekendheid genoeg?

»Ook dit nog niet. Zij moet noodwendig op het oogenblik van sterven aanwezig zijn, en het moet in het uur des doods blijkbaar wezen, dat er geen liet met teeken van berouw bestaat. Ontbreekt nu eene of twee voorwaarden, dan verleent de priester zijne bediening aan de stervenden en weigert aan de dooden geen zin openbare en gebruikelijke geboden. Maar indien er eentegen bij iemands sterven kenbare teekenen vereerd zijn van weigering om zich aan de voorschriften der katholieke godsdienst te onderwerpen, dan weigert priester, dengenen als Katholiek te erkennen, die standig geweigerd heeft, zich-zelf als zoodanig te erkennen. Hij spreekt geen anathema uit; hij lokt uit, hij weêrhoude zich slechts, en hij is verplicht te weêrhouden.

»Bij zulk eene kerkelijke tucht, en bij zulk eene matigde in beoefening stelling vertrouw ik, dat de mer de bepalingen zal aannemen, vervat in de memorie, die ik de eer heb, haar aan te bieden, en waarmede ik mij ten volle vereenig.

† Denis, *Aartsbisschop van Parijs*

MADRID, 9 Junij. De oneenigheid tusschen Isabella en haren koninkliken gemaal geeft steeds aanleiding tot eene menigte commentariën, doch niets doet dusverre eene spoedige verzoening voorspellen. Hetgeen twijfel of deze staat van zaken oeffent een hoer nadeeligen invloed uit op den gang des bestuurs.

— Het Fransch gouvernement heeft dezer dagen Carlistischen generaal Alzaa te Bayonne laten gevangen nemen op het oogenblik, dat hij in Spanje trad door te dringen. Men hecht een groot gewicht aan zijn hechtenis neming. Het schijnt iederdaad, dat generaal Alzaa in lat had, aan den opstand der Mtemolinisten nieuwe kracht bij te zetten.

De crisis in Portugal nadert haar einde met snelle schreden. Het gevangen nemen van de voornaamste troepen der junta van Oporto maakt de tegenweerdige opstandelingen onmogelijk. Men zegt overigens, dat de junta de voorwaarden aangenomen heeft, welke het uit naam der koningin, door den kolonel Wylder gedaan, en die zij aanvankelijk verworpen had. Waarschijnlijk zal de krachtdadige tusschenkomst der mogelijken heden tot bevrediging van Portugal zelfs niet meer nodig zijn.

Latere berigten van Oporto en Lissabon behoeven enige bijzonderheden betreffende de overgave van Antas en zijn eskader in handen der Engelschen.

Het schijnt, dat de junta tot op het laatste oogenblik weinig geloof hechtte aan de bedreigingen der Engelsche interventie. Intusschen had sir Hamilton Seymour onder dagteekening van 20 Mei, aan den generaal Antas te kennen gegeven, dat het Engelsch eskader last had, Oporto te blokkeren, en hem tevens formeele oorlogsverklaring gedaan.

De junta betuigt, dat deze brief haar eerst den 24 Mei is geworden, t. w. daags nadat het eskader der junta reeds door de Engelsche zeemagt was geneukt. Wat hiervan zij, zal echter later moeten blijken.

Intusschen bleef de junta in de veronderstelling, dat geene ernstige tusschenkomst zou plaats hebben na den 30 Mei aan haar eskader, bemand met 2400 manschen, den last om in zee te steken en naar Lissabon te stevenen. Het eskader van Oporto bestond uit drie stoombooten, een korvet en vier transportschepen. Onder loud vregdegejuich des volks staken de vaartuigen af, doch nauwelijks waren zij buiten de haven of werden door het Engelsch eskader, uit een fregat, korvet en drie grootte stoomvaartuigen bestaande, aanhouden en door den vlootvoogd Sir Thomas Maitland geëischt, die Das Antas in eene korte, doch krachtige kennisgeving, met dwangmiddelen bedreigde, dat hij weigeren mogt, zich onmiddellijk over te geven.

Das Antas verzocht te vergeefs naar Oporto terug te keeren en gaf zich eindelijk over. Daarop werd het eskader der junta zonder tegenstand ontwapend. Das Antas meldde aan de junta de wijze, waarop hij tot de overgave was gedwongen geworden.

Sir W. Parker, eischte daarna ook van Sir J. Bland de dat hij zich in de magt der Engelschen zou stellen, en deze antwoordde, dat hij wel alle vijandelijkheden zou schorsen, doch dat hij niet verder handelen kon, zoolang daartoe bevelen van Oporto te hebben gekregen.

Des avonds van den 31 Mei werd de tijding van het nemen van het eskader te Oporto bekend en veroorzaakt

de havige verbitting. De talrijke Engelschen, al woonachtig, begonnen groote vrees te koesteren, en de junta wist de openbare orde te handhaven, en land werd er bemoeijelijkt.

De junta stelde vervolgens eene protestatie op, waarin zich hoogelijks beklagde, dat de Engelsche zeemagt, het regt der volken aan, en op eene tot nog toe hoogste wijze, zonder voorafgaande oorlogsverklaring, schepen en troepen der junta had buit gemaakt. Zij deze aanklachte brengen voor alle mogelijke heden van open en van den beschaafden aardbol.

Overigens was alle bijstand vruchteloos geworden. Op het oogenblik, dat het eskader werd opgeëischt, verliet Saldanha met de koninklijke troepen tot op een uur afstand van de stad genaderd en rukten de Spaansche troepen uit Gallicië aan. De adjutant van Sa da Bandeira kwam inmiddels te Oporto en de vijf leden van de voorloopig bestuur, van hunnen president beroofd, zochten hulp meer verwachtinge, besloten den 6 Junij vier voorwaarden aan te nemen, die hun den 7 Junij waren aangeboden.

Die tijding verwekte te Lissabon eene groote vreugde en schonk het gouvernement op nieuw het vertrouwen des volks. Een weinig daarna verscheen het Engelsch eskader met zijn buit ter reede van Lissabon. Aan Deshautes en zijne mede-krijgsgevangenen werd, onder bevel van de Engelschen, een fort aan den mond van den rivier tot verblijfplaats aangewezen.

ENGELAND.

LONDEN, 14 Junij. De koningin zal Donderdag aangenomen een geheimen kabinetsraad houden op het Buckingham-paleis alhier.

Het huis der gemeenten, welks magt op het punt is te eindigen, is een der langdurigste parlementen van ons land, die men zich herinnert, en voorzeker het langdurigste van deze eeuw. In 1841 gekozen zijnde, bleef het nog slechts een jaar te bestaan, om zijn natuurlijke dood te sterven, welk lot zelden aan parlementen gebeurt valt. Het eerste, in 1832 benoemd, volgens de nieuwe grondslagen der reform-bill, duurde slechts twee zittingen, vermits de verandering in het ministerie de maand November 1834 een beroep op de natië overmeijdelijk had gemaakt. Alzo eindigde het parlement van graaf Grey.

Het tweede parlement, het parlement Peel genaamd, bleef, ofschoon onder toezigt van dien minister gekozen, niet lang of Sir Robert Peel zachtte voor de hardheid der whigs. Het tweede ministerie Melbourne, bestond, zoo als men weet, slechts tot 1837, toen de dood van koning Willem IV de ontbinding van het parlement veroorzaakte, na het bestaan van twee en een halve zitting. Het nieuwe lagerhuis werd toen gekozen in twee gelijke deelen, en, zonder de verdraagzaamheid der oppositie, zou het ministerie-Melbourne vier jaar hebben kunnen bestaan. Maar deze toedracht van zaken loste zich eindelijk in eene crisis op, en de Wigh-ministers deden op nieuw een beroep op de kiezers.

De uitslag van dien strijd kon niet twijfelachtig zijn; ster van het bescherming-stelsel begon te verbleeken; verkiezingen leverden eene ontzettende meerderheid aan de behoudende partij, en Sir Robert Peel kwam weder aan het bestuur. Het parlement-Melbourne had nu vier jaren geduurd.

Het tegenwoordig parlement, hetwelk zes jaren heeft bestaan, was in vele opzichten gedenwaardig. Het werd gekozen om de graanwetten te beschermen en heeft de handelsvrijheid tot eene wet gemaakt. Bij zijne optreding voerde het een Whig-kabinet omver, en eindigde met de omstooting van een behoudend ministerie. Lord Jolin Russell, die in schijn eene minderheid van 100 stemmen heeft, heeft minder tegenstand ondervonden, en met veel minder moeilijkheid bestuurd, sinds hij op nieuw in het ministerie is opgetreden, dan toen hij de populariteit ten volle genoot, en hij met eene zwakke meerderheid hem toegenegene meerderheid weigerde uit verdraagzaamheid aan het bestuur te blijven.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 12 Junij. Het katholijk ziekenhuis dezer hoofdstad is verrijkt met eene fraaie kapel, alwaar een plaatsingenier de H. dienst verrigt. Zij wordt vlijtig bezocht door de personen behoorende tot de aanzienlijkste klasse der katholieke bevolking van Berlijn, welke nauwelijks meer plaats kon vinden in de parochiale kerk van de H. Hedwig, die gemeenlijk opgepropt vol was. De behoefte der katholieke bevolking van Berlijn aan een nieuw kerkgebouw doet zich thans hoe langer hoe meer gevoelen.

De Prussische landdag heeft in hare zitting van 8 Junij, met eene meerderheid van meer dan twee derden, het ontwerp eener leening verworpen bestemd tot het leggen van den spoorweg op Koningsbergen. De landdag wil noch eene leening waarborgen, noch eene financiële wet goedstemmen, zoolang hij de noodige waarborgen zal missen voor zijne onafhankelijkheid, en zijne

regten als wetgevende vergadering. Desniettemin heeft de landdag den volgenden dag bepaald, aan het gouvernement de bevoegdheid te laten van tot eene nadere bijeenkomst der stenden, de werkzaamheden op kosten van den staat te doen voortzetten.

Eene algemeene vergadering van Rongianen was tegen den 25 Mei aangekondigd, doch de dagbladen der hoofdstad spreken geen woord van den afloop dier bijeenkomst. Dit alleen weet men, dat een zekere Boek, van Beijeren herkomstig, tot predikant voor de Berlijnse gemeente is verkozen. Ronge had intusschen een anderen candidaat voorgesteld, die zich, zeide hij, geheel zou gedragen naar den wil van den directeur, wiens denkbeelden hij in allen deele zou omhelzen. Men ziet hieruit, wat men te denken hebbe van hen, die zich de herstellere van de gewetensvrijheid noemen, en die streven naar den roem, van het juk van Rome te zullen verbreken.

De Evangelische kerk in Pruisen ontvriecht zich voortdurend hoe langer hoe meer. Het zijn niet alleen enkele personen of huisgezinnen, maar geheele gemeenten, die de Evangelische eenheid logenstraffen. Het dorp Guelnau, nabij Annaberg, is geheel tot de afgescheidenen overgegaan. Dat woord afgescheidenen heeft de bespottelijke benamingen van *Duitsch-Katholijken* of *apostolische afgescheidenen* vervangen, ja wordt zelfs gretig aangenomen door de anti-christelijke sectarissen van Cothen, Maagdenburg en Koningsbergen, die zich met zooveel opgeblazenheid den titel van *Lichtvrienden* hadden aangemagtigd.

Men meldt uit Warschau, dat den 27 Mei op den spoorweg tusschen die stad en Czestochau een vreeselijk ongeluk is gebeurd. Een der rails sprong los op het oogenblik dat een spoortrein er over reed, met dat gevolg, dat de locomotief zich losrukte, en de wagens om en door elkander gesmeten werden. Van de 60 personen, die zich op den trein bevonden, werden 5 gedood, 4 zwaar en 8 licht gewond.

FREIBURG, 4 Junij. De zaken van Zwitserland zijn hare ontknooping nabij. Men weet, dat de heer Ochsenbein, de opgeworpen aanvoerder der vrijescharen in den aanval op Lucern, tot president der Vorort is gekozen. Deze benoeming scheen den heer Bois-le-Comte gezant van Frankrijk, belangrijk genoeg toe om aan den heer Ochsenbein eene schriftelijke nota te zenden (waarvan wij in ons N. van H. Zaterdag melding maakten). In dit stuk leest men de volgende zinsneden:

„De gebeurtenissen, die tijdens en na uwe verkiezing hebben plaats gegrepen; de verdoeringen, die gij voor en na dat tijdstip hebt gehouden; hebben het mij noodzakelijk doen voorkomen, mijne betrekkingen met u te openen met eene verklaring, die u geen den minsten twijfel aangaande onze beginselen zal overlaten.

„Deze gedragslijn is openhartiger en meer overeenkomstig met de omstandigheden. Ik moet mij verklaren aangaande twee onderwerpen, t. w. de vrijescharen en de onafhankelijkheid des volks. Wat de vrijescharen betreft, de heer Guizot heeft in zijn brief van Maart 1845 zijn gevoelen te kennen gegeven in bewoordingen, waaraan ik niets heb toe te voegen. Hij grondde zijn regt van zich aldus uit te drukken op het regt, dat elk bestuur heeft, om de grondslagen der orde, en de onderlinge betrekking der natiën te beschermen tegen de theoriën en de wanorden, die ze zouden kunnen aaranden.

Indien het eedgenootschap (zoo gaat de nota hoofdzakelijk voort) den gewapenden opstand der kantons tegen elkander niet kan verhouden, en alzoo de veiligheid der in Zwitserland wonende Franschen zou worden bedreigd, dan zou ook alle waarborg voor eene voortdurende goede verstandhouding met het eedgenootschap verdwijnen.

Iedere natië is onafhankelijk; doch het is billijk, dat de tractaten met de aangrenzende rijken de uitvoering van dat regt niet altijd doen plaats hebben. Zoo heeft Frankrijk dikwijls gedaan; zoo behoort ook Zwitserland te handelen. Ik bedoel de bepalingen van de acte van het Weener congres, dat geen ineen gesmolten Zwitserland erkent, maar een verbonden Zwitserland, bestaande uit 22 kantons. Wordt nu het onafhankelijke bestaan van een of meerder kantons bedreigd, dan zal Frankrijk in overeenstemming met de overige mogendheden, die de Weener congres-acte onderteekend hebben, en in onderheid met Oostenrijk, onderzoeken in hoeverre daarop is inbreuk gemaakt.

De heer Ochsenbein antwoordde daarop, dat hij niet bevoegd was zich deswege te verklaren, doch dat hij de verzekering kon geven, dat het bestuur van Zwitserland geen inbreuk zou maken op de bestaande tractaten; dat het de openbare orde en de regten der burgers op het Zwitsers grondgebied in alle gevallen streng zou handhaven, doch dat het zich tevens met kracht zou verzetten tegen elke inmenging van eene vreemde mogendheid in zijne binnenlandsche aangelegenheden, en dat het noch aan enig vreemd kabinet, noch aan eene minderheid der kantons het regt zou toekennen om de bondsacte te interpreteren; een regt, dat uitoendend aan het bondgenootschap toekomt.

De katholieke kantons bereiden zich alle tot een geduchten tegenstand. Ieder is gewapend en goetend, en eene menigte vrijwilligers, beavens de landweerd, zijn geheel tot den strijd uitergest. Ook de landstorm, die in de drie katholieke kantons, tijdens de aanvallen der vrijescharen, zooveel tot de overwinning hebben bijgedragen, is geregeld, en gereed om op het eerste luiden der alarmklok, even als welcer, den schrik in de vijandelijke gelederen te verspreiden en ze tot den terugtocht te noodzaken.

Maar wat Friburgs bewoners vooral kracht en moed inboezemt, is de innige godsvrucht, die hen beziekt; is het vast vertrouwen op Gods bijstand, waarvan zij dagelijks meer en meer doordrongen worden. Wat dus ook het besluit van den landdag zij. (on dit kan niet lang uitblijven, vermits de zittingen den 5 Julij geopend worden). de radikalen kunnen zich verzekerd houden, dat het grondgebied der zeven verbondene kantons hun voet voor voet zal worden betwist.

Een berigt uit Ancona aan de *Augsb. Zeitung* meldt, dat de Divan zeer verstoord is op de Grieksche regering omdat deze geene de minste mededeeling aan de Porte heeft gedaan, aangaande den uitslag der gevraagde tusschenkomst van Oostenrijk. Overigens blijft de zaak zeer stil. Alleen wilde men dezer dage weten, dat het Russisch kabinet, ofschoon het in den grond der zaak de Grieksche regering in het ongelijk stelt, eindelijk van de Porte den raad geeft, de zaak met gematigdheid te behandelen, en haar ultimatum te wijzigen. Het dringt in alle geval zeer aan op eene spoedige eindschikking.

„Zoo even verneem ik, meldt een Berigtgever uit Constantinopel aan de *Augsb. Zeit.*, dat de Reis-Effendi in eene bijeenkomst, die hij gisteren met eenen vreemden diplomaat hield, heeft verklaard, dat de Porte den tegenwoordigen stand der zaken niet wilde verergeren, noch aan het Oostenrijksch kabinet nieuwe en overvachte zwarigheden in den weg wilde leggen; doch dat de Divan veeleer besloten had, het *status quo* te handhaven, tot dat men de voorlagen van een tusschen beiden tredend kabinet zou hebben aangenomen. Zoo staan de zaken op dit oogenblik; alles leent, dank mij, tot de veronderstelling, dat eene volkomen beslissing niet meer ver af kan zijn.

STADSNIEUWS.

BURGRIJKE STAND.

ONDERTROUW (10 Junij): J. D. Nieuwenhuisen en H. de Baat.
GETROUW (10 Junij): F. R. Toe Water en A. L. Cromer.
W. C. Dettmeijer en A. van Dragt. — J. C. 's Jacob en L. J. Vrolik.

BEVALLEN (10 Junij): Amelie Brak, geb. de Sloover, Z. — (11 Junij): D. J. H. Obenhuysen, geb. Wallink, Z. — (12 Junij): J. H. Elias, geb. Deenik, doode D. — (14 Junij): M. F. F. Wolvros, geb. Rutjes, D. — (15 Junij): C. W. Hartkamp, geb. Staudé, Z. — J. Adel, geb. Hoogstraaten, D.

OVERLEDEN (8 Junij): A. C. N. Ellerman, geb. Meijer, 42 j. — J. F. Lefelaar, 67 j. — A. de Weitsel, D. 19 j. — (9 Junij): J. R. B. van Heel, 38 j. — J. M. Haerman, med. G. H. Vreun, 62 j. — (10 Junij): J. Hayon Jacob Steekels, 70 j. — (11 Junij): J. H. Bräutigam, 43 j. — L. J. G. Garot, 78 j. — E. Ahling, wed. J. Langenecker, 61 j. — E. M. van Wiske, voort Crommelin, wed J. A. van Lunne. — M. C. G. Oude, geb. Pajer, 27 j. — (11 Junij): C. M. van der Meer, do Wijs, D. 10 w.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 16 Junij.

Koffij en Suiker stil en weinig vraag, de prijzen onveranderd. Rijst op de lagere prijzen meer gevraagd, en nu verhoogd.

daags groote omzettingen in de aangebrachte Java Rijs:
Yarwe 126 & witte Silesische 330; 126 Zamb. Pools 340; in ent; 125, 128 b. Pools 333, 334; 127 a b. dito 345; 122 & Geon. 430, in cons.

Roijje 116, 118 & Petersburg. 433, 434 in entr.; 115 & Zweedsche 436; 119 & n. Iatanisch 433; 119 & Peterst. 435 in cons.

Garst Zeeyws. Winter 323.
Haver 80 & Hino 300; 80 & mindere 195; 82 & dikke 200.
Borckweit 120 & Amst. 320.

Koosaad bij gerijl hooger; Oostvriessch 63; Eider 63. Op 2 Vaten dadelijk in April 67; Sept., Oct. en Nov. 66. Lijnzidd een doer; 113 & Finlandsch 303. Raupolie per 6 w. 374; Vliegend 364, 1; primo Mei ek. 374; Sept. 37, Oct. 37, Nov. 37, 1; Dec. 37. Lijnolie per 6 w. 341, 342, 343. Héneepolie per 6 w. 34. Raupkoeken 70, 73. Lijnkoeken 10, 12.

SCHIEDAM, 18 Junij. Rogge 158/2 & Reval 320; 140/2 & Zweedsche 330; 138/2 & Reval 326, 330, 333, 341 & Pernau 312; 157/2 & Reval 348, 350; 142/2 & Arendab. 360; 141/2 & Pernau 300, 442/2 & Arendab. 325. In cons is verkocht 138/2 & Reval 325; 142/2 & Arendab. 340, 345; 158/2 & Reval 331; 142/2 & Pernau 334; 142/2 & Arendab. 368, 370; 142/2 & dito 360; 163/2 & dito 425; 138/2 & Reval 413; 374.

Garst komt nog weinig aan, en vindt geringe plaatsing aan stookeri, waardoor de prijs van pulke gedroogde 110 & 115 is gemonteerd, nadat eerst 123/2 & Libau & 290 was ontvuld, is eene versch aangekomen lading Keersebe op 123/2 & 298, 300 geplaatst; 126/2 & Hino Deensehe werd a 290, & 260 afgegeven; bij gerijven is heden gedaan 13/2 & Arendab. 325; 125/2 & Pernau 312.

Moutwijn 214.
Genever 25, 25; Amst. Proef 23, 50, het Nederl. Vat, zonder Fust, zonder de belasting.

De aan- uit- en doorvoer van levensmiddelen te Amsterdam, van 1 tot en met 12 Junij, zijn geweest als volgt:

Aanvoer:
 Rogge L. 401, 2 M. 50 K. — Tarwe L. 93, 3 M. — Boekweit L. 4, 10 M. — Garst L. 9, 20 M., 75 K.

Uitvoer ter Zee.
 Haver L. 55, 4 M., 75 K.

Uitvoer naar den Rijn:
 Erwten L. 3.

Doorvoer ter Zee:
 Boonen 3 M. — Tarwe L. 63, 7 M. — Garst 75 K. — Rogge L. 2, 1 M., 50 K.

Doorvoer naar den Rijn:
 Rogge L. 337, 23 M., 50 K. — Garst L. 11, — Tarwe L. 79, 10 M.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

15 JUNIJ.		gebl. 16 JUNIJ 4 u.		gebl.	
NEDERL. Werkel. Sch. à 2½ pCt.	57½	57½	57½	57½	57½
Dito Dito	3	69½	69½	69½	69½
Dito Dito op resc.	3	69½	69½	70	69½
Dito Dito	4	89½	89½	89½	89½
O I. Leening	4	89½	89½	89½	89½
Amortis. Syndic.	4½				
Dito Dito	3½				
Handel-Maatschappij	4½	174½	174½	174½	174½
Haarlemmermeer	5				
Aand. Rijn-Spoorweg	4½	103			
Aand. Holl. S. M.					
BANCK					
Dito	2½				
Dito bij Rotschild	2½				
SPANJE, L. bij Ard. van 83½	5	18½	18½	18½	18½
Dito bij Dito anbr. et.	5	18	17		
Dito	3	36	36		
Dito Binnenl. à 6 m.	3	28	28	29	28½
Loupons Ardains	14	14			
Passive	4				
Deferred					
Fransche Uitgest.					
PORTUGAL, te Londen	3	34	35	35	
Dito Dito	4	34	34	34	34½
Dito Binnenl. à 1 Conto	3		30		
RUSS. Ob. B. 1798 en 1816	5	105	105	105	
Dito Dito 1828 en 1829	5	105	104		
St. h. d. 1831 en 1833	5	97	97		
Dito bij Hope	4	89			
Dito bij Stieglitz & C.	5	88½	88½	88½	
Cart. te Hamburg	5				
Abschrijving Walsassant.	6				
Cart. van Dito	6				
POLJE, Certific.	4				
Dito Aand. met Loten à 300	4				
Dito Dito	4				
AMERIKA, Phil. Bank	6 pCt.				
Dito	5				
Dito Bank-Actien	4				

Oostenrijk. Met 5 pCt. 103½; dito 2½ pCt. 53½; Oblig. bij Coll & C. 4 pCt. 92½; Grenada 20½; Koers van het Geld: Beleening 4 pCt., Prolong. 4½, 5 pCt. Wissel-Disconto 4 pCt.

ANTWERPEN, 14 Junij. Kerkelijke Staat. Oblig. 1832 à 1837 3 pCt. 100½; Certific. 1844, 5 pCt. 96½.

Wisselkoers.

2/m. Hamburg 35½; 2/m. Londen 11 97½; 2/m. Londen 42.40; 3/m. Londen 42½; 3/m. Porto 43½; 2/m. Petersburg. 1.91½.

2-4 pCts. Leening Rusland, bij Stieglitz & C.
 Uitsluiting van 8 Serien, à 50 Nummers per Serie, waarvan de renten ophoudt 1 Augustus 1847.
 Serie Serie
 79. van N° 3901 tot N° 3950 285. van N° 14201 tot N° 14250
 82. 4551 4600 297. 14801 14850
 98. 4851 4900 315. 15701 15750
 107. 5301 5350 316. 15751 15800

3-4 pCts. Leening Rusland, bij Stieglitz & C.
 Uitsluiting van 8 Serien, à 50 Nummers per Serie, waarvan de renten ophoudt 1 Augustus 1847.
 Serie Serie
 7. van N° 201 tot N° 350 159. van N° 7901 tot N° 7950
 48. 2201 2250 222. 11031 11100
 118. 5851 5900 230. 11451 11500
 128. 6351 6400 319. 15901 15950

4-4 pCts. Leening Rusland, bij Stieglitz & C.
 Uitsluiting van 12 Serien, à 50 Nummers per Serie, waarvan de renten ophoudt 1 Augustus 1847.
 Serie Serie
 113. van N° 3601 tot N° 3650 234. van N° 11651 tot N° 11700
 131. 6501 6550 292. 14551 14600
 174. 8651 8700 313. 15601 15650
 176. 8731 8800 370. 18451 18500
 209. 10401 10450 392. 19551 19600
 233. 11601 11650 447. 22301 22350

MENDELWERK.

WAARDT MOETEN WIJ ONS OPENLIJK DOEN GELDEN!

Dit het deshoewijl, moet, ook de middelen willen. Wij willen vrijheid van geweten; wij willen vrijheid van samenleving met het Opperhoofd der Kerk; wij willen vrijheid van onderwijs; wij willen deze vrijheden, omdat, zonder de eerste vrijheid, wij bemoeijelijk en ten laatste gekrenkt zouden worden in ons heiligst en onvervreemdbaar recht, het recht van God te dienen naar de stem

van ons geweten; omdat, zonder vrijheid van gemeenschap met het Opperhoofd der Kerk, de waarheid der leer, ons door Christus geschonken, verontreinigd en bezoodeld dreigt te worden door vreemde inmenselen; omdat, zonder vrijheid van onderwijs, onze kinderen en de kinderen onzer geloofsgenooten, onze dierbaarste panden, ons geschonken, om ze op te kweken tot kinderen Gods, prijs gegeven zullen zijn aan een onderwijs, dat het kiempje reeds in zijne eerste ontwikkeling zal verstikken, en dat in de plaats van dit verstikte kiempje in hunne gemoederen zaden zal uitstrooijen, welke geene andere dan de wrangste vruchten zullen opleveren; — daarom willen wij deze vrijheden; daarom vorderen wij dat ze geëerbiedigd, daarom eischen wij, dat ze ten volle erkend, en onvoorwaardelijk en zonder beperking ons geschonken worden.

Maar, die het doel wil, moet ook de middelen willen. Het is toch niet genoeg, dat wij vrij willen zijn ten aanzien van de heiligste en hoogste belangen van ons geweten en onze toekomst; wanneer wij die vrijheid niet ten volle bezitten, of wanneer wij, wat op hetzelfde neerkomt, van het genot dier vrijheid, schoon zij ons grondwettig gewaarborgd werd, geheel of gedeeltelijk verstoken blijven, dank den secte-haat en der heerschzucht dier nijdigaards, welke de grondwet gaarne ten logen maken, en hun godsdienstig genootschap — of hoe zal ik het noemen? — wederom gaarne zouden willen verheffen tot »overheerschende kerk," met al den aanleve van dien; dan hebben wij geen ernstiger, geen dringender, geen onverbiddeijker pligt, dan dezen, welks vervulling ons het genot der ons noodzakelijke vrijheid kan verzekeren — dan den pligt van onverpoosd, en rusteloos, en nimmer strijdensmoed te ijveren voor de zegepraal van de zaak onzer vrijheid. Geen pligt ernstiger; geen dringender; geen onverbiddeijker!

Wat! wij zouden vrije menschen willen zijn, vrij om God te dienen naar de inspraak van ons geweten; wij zouden vrije menschen willen zijn, vrij om naar de roepstem der ons geschonken genade deel te nemen aan de eenheid der kerk, door Christus gesticht; wij zouden vrije menschen willen zijn, vrij om aan onze kinderen en de kinderen onzer geloofsgenooten ongeschonden het heilig erfgoed over te leveren, dat wij van onze vaders ontvangen hebben, en dat zij met zoo vele, onbeschrijfelijke inspanning en opoffering ongeschonden voor ons bewaard hadden; — wat! zoo zouden wij vrij willen zijn; en gij zoudt meenen uwe vrijheid nog op eene andere wijze te kunnen winnen, dan gestadig daarvoor ijverende? Gij zoudt vrije menschen willen zijn, en gij zoudt denken, dat, terwijl gij het thans niet zijt, terwijl gij thans nog in zoo vele opzichten u eene behandeling moet laten welgevallen, als waart ge slechts gunstig en genadig toegelaten, maar volstrekt niets meer dan toegelaten, — gij zoudt denken, dat die met hunne oppermagt pralende geweldenaars ooit vrijwillig van hunne dwingelandij afstand doen, en ooit vrijwillig uw regt zouden erkennen van vrije menschen te zijn? Herdenkt slechts wat de geschiedenis der laatste vijftig jaren ons geleerd heeft. Wij zwijgen voorbedachtelijk van den tijd, toen de vervolging wettelijk was georganiseerd; hoe hemelstergend die wettelijke organisatie der vervolging ook was, zij was gegrond in de instellingen des lands, in die plakaten, welke alle oefening der openbare godsdienst uitroeden, en den Katholijken schier het ademhalen verboden. Maar sedert hunne emancipatie, hoe gedroeg zich de vroeger overheerschende partij te hunnen aanzien? Was er eenige toenadering van hare zijde? Gaf zij eenig blijk de den Katholijken in den roes der omwenteling toegekende vrijheid eerlijk te willen handhaven? Het leek er immers wel naar! De eene beleedigende uitsluiting volgde de andere. Men loochende niet het regt; men deed nog erger; ontkensten van het regt zou te hevig een tegenstand onvermijdelijk hebben gemaakt; men vermoordde het regt der vrijheid onder eindeloze beperkingen, die, zoo dan al niet regtens, dan toch feitelijk aan de vroeger overheerschende en nog altijd heerschzuchtige partij den scepter in handen gaven. Neen, wat men zich daaromtrent ook voorspiegelde, hoe men zich zelven ook misleide, nit de handen van de zoodanigen ontvangt men de vrijheid niet; men dwingt ze hun af! Alleen daardoor kan men den zegen verwerven, zijn geweten en zijne toekomst, en het geweten en de toekomst der zijnen buiten gevaar gebragt te zien; wie daar prijs op stelt, — hij heeft geene keuze! — hij moet zich dien zegen, den zegen van vrij te zijn, waardig toonen, door zijn regt van vrijgeboorne onvertoosd te handhaven.

Vraagt men echter, of het ons dan zoo aangenaam is, te strijden om dat overvreembaar goed, of het dan niet pijnlijk valt aan het broederlijk gestemd gemoed, zoo manmoedig op zijne broeders af te moeten gaan, om hun de erkenning en de handhaving onzer regten af te dwingen — dit is eene gansch andere vraag. Onaangenaam voorzeker is het dien droevigen strijd te strijden te hebben; pijnlijk ongetwijfeld valt het, zedelijk geweld te moeten gebruiken, ten einde van onze kleine dwingelanden de loyale huldiging onzer regtmattige aanspraken

af te dwingen: en dat die strijd onaangenaam is, de aanwending van zedelijk geweld ter verovering der heid ons pijnlijk valt, dat zal terstond blijken na zegepraal, daar alsdan onzerzijds, straks alle strijd ophouden, en wij, Katholijken, alsdan slechts te zullen hebben, dat elks en een iegelijks regten, de zoolw als die van anderen, gelijkelijk erkend en handhaafd worden. Maar zoolang ons goed regt niet hebben gezegepraald; zoolang onze tegenstanders ons die vrijheid, onvoorwaardelijk en zonder beperkingen geschonken hebben, welke wij behoeven om ons weten te bevredigen, en om aan alle onze verplichting van Katholijk te kunnen voldoen, zoo lang zou het hartig zijn, indien wij toelieten, dat bedenkingen het meer of min onaangename en pijnlijke van den strijden hebben, eenigen invloed op handelingen oefenden. Zoolang wij de vrijheid niet hebben, welke ons toekomt, moet het gevoel onzer plig ons boven zulke ellendige bedenkingen verheffen.

PRIJZEN DER PERCELEN.

- Geveild op Maandag 14 Junij, in het O. Z. Heeren Logement*
- No 1. Een Huis, Achterhuis en Erve, Pieter-Jakobdwarst No. 1822; f 3975, f 25. Opgehouden.
  2. Een Huis en Erve, Taksteeg, No. 3656; f 5000, J. van
  3. Een dito, Looijerstraat, No. 588; f 585, — f 10, Op
  4. Een Huis, Tuin en Erve, Boommarkt, No. 3825; f 4000 f 18, D. de Vriend
  5. Een Pakhuis en Erve, naast Perceel No. 4, No. 30 f 6400. — f 25, Opgehouden.
  6. Een Huis en Erve, N. Z. Achterburgwal, No. 38 f 2375, — f 30, G. Moela
  7. Een dito, Keizersgracht, No. 576; f 3775, — f 25, Op
  8. Een Huis, Tuin en Erve, Haarlemmerdijk, No. 57 f 1950, Opgehouden.
  9. Een Huis, Achterhuis en Erve, Wijngaardstraatje, No. f 1400, f 10, H. Geyzelar.
  10. Een Huis en Tuin, Gorbach (Stads grond), Plantaan No. 6975; f 1500, F. Keysebach.
  11. Een Huis en Erve, Oostenburger Middenstraat, No. 1092; f 700. f 1110, f 10
  12. Een dito, naast Perceel No. 11, No. 1095; J. Went f 400, — f 10.
  13. Een dito, Oostenburger Achterstraat, No. 1151; f 510, — f 40. f 1161, f 10
  14. Een dito, naast Perceel No. 13, No. 1152; J. Feije f 610, — f 1.
  15. Twee Huizen en Erven, Goudbloemstraat, No. 403 f 464; f 420, D. de Vriend.
  - No. 16 en 17 zijn niet geveild.

ADVERTISEMENTEN.

- De volgende werken zijn voorhanden in den Boekhandel van **C. L. VAN LANGENHUYSEN**, Drukker en Uitgever van dit Dagblad.
- FORMULARIUM PAROCHIALE**, zwart Bazaan, net gebonden. / 1.
- SERMONS DE BRYDAINE**, 7 vol. in 8°. / 5.
- GAUME. MANUEL DU CONFESSEUR**, 1 vol. in 8°. / 1.
- DE FELLER. BIOGRAPHIE UNIVERSELLE**, Continuè jusqu'au 1845, 4 vol. / 17.
- OEUVRES DE MASSILLON**, 3 vol. / 7.
- Hetzelve in 14 deelen in 24 in halven linnen banden / 7.
- DEBBRYNE. DUSUCIDE CONSIDERE AUX POINTS DE VUE PHILOSOPHIQUE**, religieux moral et mèdical. / —.
- DE LOMBZ. TRAITÉ DE LAPAIX INTERIEURE**. / —.
- OURS D'INSTRUCTIONS PASTORALES**, sur les èpîtres et les èvangiles du dimanche et des fètes de l'année ecclésiastique par l'abbé Villy. 2 vol. / 3.
- HISTOIRE ET COSTUMES DES ORDRES RELIGIEUX CIVILS ET MILITAIRES** par M. l'abbé Tiron. 2 vol. grand in 8°. Aves 118 gravures coloriées. / 7.30.
- VIES DES SAINTS**, nouvellement écrits par une redaction d'ecclésiastiques et d'écrivains catholiques sous la direction religieuse du comite nommé par Mgr. l'Archevêque de Paris. Le prix de chaque livraison est 30 Centimes chaque livraison, contenant la Vie d'un Saint, formant une œuvre complete et peut toujours être achetée séparément. La première Serie est en vente et composée de 33 Livraisons. La collection se compose de 3 vol. Toutes les pages sont illustrées avec figures de l'Histoire des Saints. / 10.00.
- LE GRAND CATECHISME DE MALINES** illustré d'après Rubens, van Dijk, Jordans, Crajer, Otto, Venius, etc. et par les artistes les plus distingués. Un vol. grand in 8°. / 10.00.
- CESAR CANTO. HISTOIRE UNIVERSELLE**. Van dit werk, dat in 8 deelen compleet en met 100 platen zal versien, is dezer dagen het 5 de deel verschenen. Ieder deel kost / 6.00.
- CHEFS-D'OEUVRE DE BOSSUET**. Discours sur l'Unité. — Oraisons funèbres. — Panegyriques, 1 vol. edit. de Paris. / 1.25.
- MEDITATIONS** sur la Vie et la Morale de Jésus-Christ, tirées des quatre Évangilistes et réduites en Méditations pour chaque jour de l'année par le R. P. Avancin de la Compagnie de Jésus, 1 vol. / 0.20.

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.